

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3.50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVÉTELNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Befizetés a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Közgazdaság és kultúra.

Kassa, július 22.

Közgazdaság és kultúra. E két, szinte egymásból folyó tényező ássa manapság a medrét minden nagyra-törő reális álmodozásnak. A Föld és az agysejt két, egy egészet tévő alakata annak az előrehaladásnak, mely nagy koncepciókkal dolgozik és amely egyedül szilárdíthatja csak meg az államiságok alatt a talajt. Nálunk Magyarországon ez a folyamat most van erjedőben. Az államháztartás költségvetési kerete egyre tágul, újabb előirányzások nehezdednek arra a mérlegre, mely egyensúlyban kell, hogy tartsa az igényeket a lehetőséggel.

Sok szó esett arról a kulturális visszamaradottságról, mely szembe-szökőbb tanúságokkal szolgálva, évek hosszú során át állami beavatkozás után kiáltoz. Kevés az iskola, a nemzetiségi vidékeken meg nagyon sok esetben valósággal kuforrása a lelkes meg a tanító a nemzetiségi tévtanok tovább terjedésének: Hiába nem igen siránkozik az ember és akkor jajdul csak fel, mikor tényleg fáj valamije. A képviselőház nemzetiségi padjairól is nagyfokú siránkozás kísérte annak idején Apponyi közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatának törvényerőre emelését. A javaslat erősen megnyeste a nemzetiségi aspirációkat; a baj egyik fele némiképp tehát orvosolva lett. Annál égetőbb azonban a másik fele. Tanfelügyelőségi felterjesztések egyre erőteljesebb hangon javasolják az állami iskolák szaporítását. Költségvetésileg ugyan eléggé jelentős összeget irányzott elő a törvényhozás erre a célra, de még mindig nem annyit, mint amennyivel a nemzeti politika korszakos eredményeket érhet el.

A nagy proletariátus, az ijjesztően megnövekedett munkanélküliek száma, egyre zavarosabbá teszik a magyar viszonyokat. Nagy része van ebben annak a visszahatásnak, mely kulturális elmaradásunk eredményeképpen, iskolázatlanul szabadítja rá a társadalomra a szegényebb néposztály gyermekeit. Zabolátlan temperamentumokkal, nehezen fékezhető nagyravágyással köti meg ez a körülmény a társadalmi előrehaladás kerekét. És ezen — a gazdasági erők felszabadítása mellett — csak a kultúra segíthet. Öntudatosá az akaratot, minden részletében tervszerűen megállapítottá az életprogramot, a

kulturának az az erőfoka teheti csak, mely alkalmas arra, hogy a nemzetnek jelenleg mostoha gyermekeit a műveltség azon fokára emelje, mely őket a nemzet és a haza hasznos polgáraivá teheti.

Hisz' már tisztán hazafias szempontból is égető szükség van az iskolák államosítására, különösen a nemzetiségi vidékeken lép fel sürgetően ennek a kérdésnek tisztázása, mert a nemzetiségi iskolák javarésztében a tanítás, annak anyaga, de különösen módja nem alkalmas arra, hogy az új, nevelődő félben lévő nemzedéket, magyarrá nevelje.

Az iskolákkal karöltve a munkások szellemi életének emelésére sürgős és gyors intézkedésekre van szükség. Akár esti tanfolyamok, akár munkás kaszinók, egyesületek alapítása által az állam kell, hogy hóna alá nyuljon az elhagyott munkásnépnek. S ha történetek is ez irányban már intézkedések, annak hasznosságát és célirányos voltát belátva, szaporítani kell az ilyen már meglévő és működő egyesületeket. A munkás intelligenciájával nő annak munkabeli értéke is, és az intelligens munkás sokkal kevésbé lesz kapható államfelforgató eszmék propagálására, mint az, akinek szellemi niveauja a kellő és kívánatos mértéket nem üti meg. E téren Anglia képezze mintaképünket, s az a régen bevált elv: „A művelődés emelésével karöltve jár a gazdasági jólét és haladás.“

Uj pápai syllabus.

A modern tanok és a katolikus egyház.

Pius pápa az egész világsajtót foglalkoztató új syllabus-t adott ki és küldte meg azt az összes róm. kath. püspökségeknek. A pápa ebben nyílt haragra hívja fel a papságot a modern tanokkal szemben, hogy a katolikus hívőket a liberális szellemtől megóvják.

Az érdekes új pápai syllabus bevezetésében nyíltan elmondja a célját. A célja az, hogy meggátolja a liberális föltogásnak a tömegben való elterjedését.

A syllabus első nyolc pontja a katolikusoknak az egyházi felsőbbséghez tudományos kérdésekben való viszonyáról szól. Átok alatt áll például a következő aktuális mondat: „Büntetlennek tekintheti magát mindenki, aki az indexxel, vagy más római kongregációval való kiátkozást semmisnek (nihil) tekint.“

A következő tizenegy mondat a katolikus biblia-magyarázóknak a biblia eredetére vonatkozó nézetével foglalkozik, mint amilyen ez is: „Az isteni ihlet nem az egész szentírásra vonatkozik.“

Az ezt követő három pont a negyedik evangéliumra vonatkozik, amelyről különösen olasz teológusok hirdetik, hogy tisztára szimbólikus jelentésű.

Átok alatt áll továbbá az a tan, amely az apostolok szimbolumát ma másképp akarná fölfogni, mint az egyház első századaiban.

A huszonhetedik pont így szól: „Jézus isteni eredete nem az evangéliumból tűnik ki, hanem dogma, amelyre a keresztény öntudat a Megváltó természetéből jutott.“

A következő pontokban a syllabus kiátkozza a liberális teológusoknak Krisztus isteni eredetéről, a föltámadásról, az egyház alapításáról, s a kétségbevonat római primátusról szóló tanait.

Az ötvenharmadik pont így szól: „Az egyház organikus alkotmánya megváltozhatatlan.“

Az ötvenhatodik pont így szól: „A római egyház nem azért lett minden egyházak feje, mintha ezt az isteni gondviselés így akarta volna; hanem politikai okokból.“

A két utolsó mondat a legáltalánosabb. Arról szólnak, hogy az egyháznak, ha elvesztett erősségét vissza akarja szerezni, a középkori dogmatizmus néhány formáját ki kell küszöbölnie.

Az egész syllabus célja az, hogy a mindjobban terjedő modern tanoknak utját szegje a megijedt Vatikán.

Kérdés, hogy a syllabus-t miként tudja végrehajtani a papság.

Vonatösszeütközés Szepesolasziban.

A gyorsvonat beszaladt a személyvonatba.

Összetört vagonok, megsérült fűtő.

A magyar vasutakon egymást érik a vasuti balesetek, szerencsétlenségek. A forgalom növekedésével együtt jár ugylátszik a veszély emelkedése is, ha csak a vasuti technikában rendelkezésünkre álló eszközök rövidesen nem javulnak.

A vasuti karambolok egyik gyakori oka a váltó eltolódása, magának a robogó vonatnak ereje által. A technikai tudásnak e ponton kell valami megbízható, új készüléket konstruálni, melynek segítségével a váltó eltolódása kizárt legyen. A Szeged közelében történt dorozsmai vasuti katasztrófát is tudvalevően a váltó eltolódása okozta, még pedig olyformán, hogy a sebesen vágató gyorsvonat egyik fityegő lánc a váltó közé került.

Tegnap reggel Szepesolasziban történt heves vasuti karamból. Az Oderberg felől robogó gyorsvonat, mely Szepesolasz állomáson 30 kilométer sebességgel szaladt át, 8 óra 21 perckor hibás váltóállítást vagy a váltó eltolódása következtében neki szaladt az állomáson levő indulásra készen álló szepesolaszii vicinális vonatnak. A gyorsvonat a vicinális két hátsó vagonját izzé-porrá zúzta, a többi kocsikat és a vicinális mozdonyát pedig a sinekről letaszította és úgy robogott tovább az állomáson, míg a vonatvezető

gépésznek sikerült a mozdonyt megfékezni s a gyorsvonatot megállítani.

A vicinális vonat elindulásához, néhány perc hiányzott talán s így a kis vonaton senki sem tartózkodott. Különös véletlen, hogy a vonat kísérő személyzete közül senki sem volt a vicinálison, mely ha történetesen utasokkal van tele, borzalmas katasztrófa lett volna. Szerencsére a Kassa felől érkező vonat késelt s így a beszállást még nem csengették. A vicinálisnak mintegy 40 utasa lett volna, akik ha felszállnak, mind ott pusztulnak. A karambolnak így csak szemtanúi voltak. A heves karambolnak csupán egy emberáldozata van. *A gyorsvonat fűtője az összeütközés pillanatában a mozdonyról kibukott s pár méternyire a pályatestre repítette a sebesség. A fűtő bal karját eltörte. A gyorsvonat utasainak, kísérő személyzetének szerencsére baja nem történt.*

Vasárnap egész nap dolgoztak a munkások a darabokra zúzódt kocsis roncsok eltakarításán. A kassa—oderbergi vasut kassai felügyelősége és a tescheni üzletvezetőség kiküldöttje tegnap künn járt a vonatösszeütközés színhelyén, hogy a szerencsétlenség okát megállapítsa. Az eddigi vizsgálat szerint a vonatösszeütközést a váltó eltolódása okozta, még pedig a váltó a gyorsvonat menetsebessége következtében önmagától tolódt el s ez által az oderbergi gyorsvonat arra a vágányra került, ahol a vicinális vonat állott. A gyorsvonat mozdonyvezetője, mikor a veszélyt látta, mindent elkövetett, hogy a vonatot megfékezze, de a kis távolság és a vonat menetsebessége miatt emberfeletti igyekezete meddő maradt.

A gyorsvonat befuródott a vicinális hátsó kocsisorába és szörnyű pusztítást vitt véghez. A gyorsvonat a karambol következtében másfél órai kéréssel érkezett meg Kassára.

Meggyilkolt munkás.

A tettest elfogta a rendőrség.

Izgalmas hajsz a éjszakában.

Szombatról vasárnapra virradó éjjel az Uj-utcán két suhanc kegyetlen könnyelműséggel gyilkolt meg egy békésen hazatartó munkást. A rendőrség erélyes nyomozata, a véres tett elkövetése után néhány óra múltán a gyilkost kézrekerítette. A szenzációs esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Vérbefagyott férfi.

Tegnap éjjel tizenkét óra után az Uj-utcán cirkáló rendőr a 20. számú ház előtt hatalmas vértócsában fetregő férfit talált. Szólította, rázta, de a férfi választ nem adott neki. Beszélni nem tudott. A rendőr erre épp jelentést akart tenni, mikor arra jött a cirkáló rendőrjárát. Ez nyomban jelentette a rejtélyes esetet Radó Nándor ügyeletes rendőrtisztnek, aki a mentőkkel a helyszínére érkezett. A rendőrtiszt több ízben kérdést intézett hozzá, de a vérbe fagyott ember beszélni nem volt képes, mire a rendőrök a kórházba szállították.

A sebesült beszél.

A kórházban az orvosok nyomban bekötötték a sebesült férfi sebeit. Lemosták róla az arcára, ruhájára sűrűn oda tapadt vért s akkor volt látható a borzalmas seb. *Az utcán talált férfi nyakán, a kis agy alatt egészen a garatig hatoló két ujjnyi széles nyíl seb tátongott, ezenkívül vállán két mély szurás, hátán több kisebb szurás vérzett.* Miután az orvosok a föltétlenül halálos sebet bekötötték, a sérült magához tért s nagynehezen előadta, hogy Rimkó József 34 éves, királyhelmecci lakos, most Kassán a csatornázási munkálatoknál földmunkás. Szombaton, miután fizetését

felvette, egy erzsébetéri kocsmába tért, hol megivott három pohár sört. A kocsmából Szent László-utcán levő lakására igyekezett, de idegen lévén a városban, eltévedt s az Uj-utca-ra került. Itt két fiatal suhanc jött vele szemközt. Az egyik durván meglökte, úgy hogy elesett. Mikor feltápázkodott, megbotránczó hangon adott felháborodásának kifejezést.

Erre az egyik, valami kemény tárgygal arcába sujtott, úgy hogy előntötte a vér s elesett. Ez alatt történt, hogy megszurták. De a többire már nem emékszik.

A nyomozás.

A rendőrtiszt, Kátra detektívvel és Tóth polgári rendőrrel, kik az őrjárásban részt vettek, azonnal megindította a nyomozatot. A szomszédos kocsmákból megtudta, hogy a verekedést többen látták, valamint azt is, hogy az egyik támadó az Uj-utca 15. sz. házba menekült. A leírás alapján a rendőrség megállapította, hogy ez nem lehet más, mint Lengyel András, mészárosársulati szolga, aki akkor este a Malom-téri Csizik-féle kocsmában mulatott.

A rendőrség még az éjjel felverte az Uj-utca 15. számú ház lakóit s Lengyel Andrást, aki már mélyen aludt, lakásán elfogta s a rendőrségre bekísérte.

Ki a gyilkos?

Lengyel András, akit egyenesen a ágyból cipeltek a rendőrségre, előadta, hogy ő Szakács János mészáros segédével az éjjel megvert egy férfit, de csak pusztá kézzel ütötte, nála nem volt kés, nem is szurhatta meg. A rendőrség felkutatta Lengyel lakását, véres kést tényleg nem találtak, de véres volt Lengyel kezefeje. Erre a rendőrség rácsapott Szakács Jánosra, ki a Béla-utca 4. szám alatt levő lakásán szintén nyugodtan aludt. Az ágyban fekvő mészáros segéd ruhája merő vér volt. Arca, keze csupa vérnyommal tele. A rendőrségen kihallgatása alkalmával azonban erősen tagadta, hogy ő késsel megszúrta volna a megvert férfit — akit nem ismer —; elmondta, hogy nála boxer volt s azzal vágott Rimkó József arcába. A boxert a Malom-téren eldobta. A rendőrség ott kutatást eszközölt s tényleg megtalálta a boxert, mely véres volt.

Az áruló kés.

A rendőrség most oda törekedett, hogy a kést megtalálja. Friedrich detektívnek, aki egész hajnalig kutatott a helyszínén, sikerült is a Pogány-utca és az Uj-utca sarkán valamivel lejjebb a gyilkosság színhelyétől egy fanyelű bicskát találni, melynek pengéjén megaludt vér volt. Erre a kése rámondta Szakács, hogy az Lengyel András tulajdona. *Mikor a rendőrtiszt Lengyel előtt a kést felmutatta, már nem tagadott, hogy ő szúrta meg Rimkó Józsefet.* Szakács András boxer ütése után Rimkó átkarolta Szakácsot s vele együtt a földre esett és ott ütötte.

Mialatt Rimkó Szakácson feküdt, Lengyel hátulról előbb a nyakába mártotta a kést, majd kétszer a vállába szurt s azután többször a hátába. Így a szurásokozta vérvesszeség borította el Szakácsot vérrel, mialatt Rimkó róla eszméletlenül a földre bukott. Lengyel éppen csak a kezefejét vérezte meg, ahogy a kést markolatig Rimkóba döfte.

Az ügyészségen.

Lengyel Andrást, a gyilkost és büntártársát Szakács Jánost a rendőrség az ügyészség fogházába szállította, hol azonnal vizsgálati fogságba vetették. A kórházban Rimkó József sebet halálosnak veszik, felépülése nem várható. Mig a rendőr megtalálta, sok vért vesztett s azonkívül is a sérülés életveszélyes.

A másik áldozat.

A délelőtti órákban a rendőrségen Zselezsnyik János seprőgyári munkás jelentést tett, hogy Lengyel András és Szakács János szombat éjjel a Csizik-féle vendéglő előtt a Malom-téren megtámadták. Szakács egy boxerrel a bal szemére vágott, úgy

hogy az ütés következtében összeesett, Lengyel András pedig ezután erősen megrugta. Ugy látszik, a sötétben Zselezsnyikkel tévesztették össze Rimkót, az ártatlan embert támadták meg.

UJDONSAGOK.

— **A szepességi iparkiallítás.** Tegnap délután zárult be a szepességi iparkiallítás nagy számu közönség és a kiállítók jelenlétében. A záróbeszédet Salamon Géza szepességi főispán mondotta, miután előzőleg a kiállítás zsűrije működéséről részletesen beszámolt. A kiállítás záróünnepén a kassai kereskedelmi és iparkamarát Siposs A. Gyula elnök képviselte.

— **Uj főszerelési szabályzat a honvédségnél.** A honvédelmi miniszter a minap a főszerelési szabályzathoz pótló füzetet bocsájtott ki. A rendelet szerint ezentul nyáron a gyalogság órségen is hordhat vászonnadrágot, a lovasított gyalogos tiszt pedig nagy melegben csizma helyett vászon nadrágban lábszárvédővel vonulhat ki. A honvédtiszt ezentul szolgálaton kívül s a város területén kívül barna bőrkefűt hordhat. A tiszt kardot viselő akadémikus lovassági kardbojtot kap.

— **A kassai Kereskedők Köre kirándulása.** A kassai Kereskedők Köre tegnap, vasárnap délelőtt Binder Ernő elnök vezetésével, mintegy 20 tag részvéte mellett az iglói iparkiallítás megtekintésére a Szepességre utazott. A kiránduló csapat előbb megtekintette Igló városát, majd az iparkiallítást, délután pedig a társaság a történelmi nevezetességű Lőcse várost nézte meg. A kiránduló társaság az esti órákban tért haza Kassára.

— **Megtámadott honvéd-szakaszvezető.** Szalka Alajos ácssegéd, 2 közöshadseregbeli szakaszvezetővel a Virág-utcán menet, találkozott egy honvédszakaszvezetővel. Szalka rászólt:

— Nem tudsz tisztelegni!

A honvéd abban a hitben, hogy feljebbvalóit nézte el, bocsánatkérés között tiszteleggett. De mikor látta, hogy szintén szakaszvezetők a katonák, így felelt:

— Nem tartozom nekik tisztelegni!

Erre Szalka se szó, se beszéd, kétszer arculütötte a honvédszakaszvezetőt, elvette bajonettjét s a földre teperve ütötte. Másik két katona pedig még segített neki. Kis idő múltán arra jött egy honvédhuzár, aki látta a véresre vert szakaszvezetőt. Azonnal vele együtt a támadók üldözésére indult. A két katona megszökött, de Szalka Lajost elfogta a Mészáros utcán. A huzár előbb jól elrakta a támadót s azután bevitte a rendőrségre, hol most folyik Szalka ellen az eljárás.

— **Komlóssi Emma — Berlinben.**

Komlóssi Emma, a kassai Nemzeti Színház volt primadonnája, akit tőlünk a fővárosi Népszínház elhódított, mint értesülünk bucsut mond egyelőre a magyar színpadnak. A gyönyörű hangu énekesnőt egy berlini operett színház első primadonnájának szerződtette. A művésznő már e héten ki is utazik Berlinbe a szerződés megkötése végett s ott is marad a saison megnyitásáig.

— **Veszélyes elgázolás.** Tegnap délelőtt Schvarcz Sámuel fuvaros teherrel megpakott kocsija, az Erzsébet-téren a piac felé eső részen a sinek között megakadt. Közben a kereket Schvarcz a sinek közül kiszabadította, a lovak megbokrosodtak s a kiszabadított szekérral vágatva elütötték Galya József 25 éves, terneyi lakost. A megsérült férfit a kórházba szállították. Galya József súlyos belső sérülést és belső

vérezést kapott, sőt a teherrel megrakott szék hátszígyolyóját is eltörte. Eletben maradásához kevés a remény. A rendőrség Schwarcz János ellen a bűnvádi eljárást megindította.

— **Laub István — zeneakadémiai tanár.** Az országos zeneakadémia új palotájának megszorított tantermei jóval több növendéket tudnak fölvenni, mint az elhagyott szűk épület; ehhez képest a tanárok száma is kiegészítést igényel. Mint értesülünk három új tanár kinevezése történt meg, ezek között Laub Istvánt az orgona tanzakra nevezte ki a kultuszminister. Laub István a kassai városi zeneiskola zongora tanára volt s elsőrangú zongora művész. A fiatal zenész, aki korán érte el a kitüntetés számba menő tanári székét az országos zeneakadémiában, végre tehetségéhez méltó helyre jutott, hol nagyobb megbecsüléssel találkozik, mint a művészet iránt oly közömbös városunkban. Kinevezésének ösztön örvend az a kevés számú kassai zeneértő publikum, mely a Laub-koncerteken igaz gyönyörűséggel élvezte a művész játékát. A kassai zeneiskolára mindenesetre nagy veszteség Laub István távozása.

— **Egy község veszedelme.** Felső-Tiszántúlról írják lapunknak: Julius 17-én délután két óraker hirtelen óriási felhőszakadás támadt, mely úgy megdagasztotta a községen végigfutó patakokat, hogy az kiáradt és elöntötte az egész közseget. A nyomban kivonult csendőrség a lakossággal együtt tutajokat rögtönzött, hogy a menthető holmikat biztos helyre szállíthassák. A jegyzői lakot és Lengyel Gábor földbirtokos házáat teljesen elöntötte a víz. Az árral hőmpölygő mázsányi kővek oly nagy kárt tettek az épületekben, hogy a jegyző családjával együtt a helybeli plébános vendégszeretétét volt kénytelen igénybevenni, míg a minden pillanatban bedőléssel fenyegető házat úgy ahogy, helyre birják állítani. A kár nagy.

— **A syllabus és a kassai szeminárium.** A syllabus-szal együtt a világ összes püspökei, így a kassai püspökség is pápai rendeletet kaptak, hogy szólítsák fel az összes katolikus szemináriumok és teológiai fakultusok tanárait, hogy a syllabust írják alá s hogy azokat a tanárokat, akik aláírásukat megtagadják, a jövő iskolai év előtt mozdítsák el állásukból. A syllabust tehát ki fogják hirdetni a kassai szemináriumban is s aláírta a püspök az összes teológiai tanárokkal.

— **A rongyszedők megrendszabályozása.** A belügyminister körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben kifejti, hogy a rongynak, csontnak, nyers bőröknek és egyéb hulladékoknak gyűjtése valóságos melegágya a himlőnek, difteritisznek, vörhenynek és lépfenének. Elrendelte tehát, hogy a csont-, rongy- és nyersbőr-hulladékszedőknek a rendőrhatalóságok által kiállított és megbízhatóságukat igazoló bizonyítványt kell beszerezniök, nem árusíthatnak nyalánkságokat és oly játékszereket, például sipot, melyeket a gyermekek szájukba vesznek, ilyesmit ajándékba sem adhatnak. Végül megtilta, hogy azok a kereskedők, akik e hulladékok gyűjtésével foglalkoznak, bárminemű játékszert csereképpen árulhassanak. A mulasztások kihágási uton torlandók meg. A rendelet most érkezett meg Kassa város polgármesteréhez és Abauj-Torna vármegye alispánjához.

— **A száj- és körömfájás terjedése.** A ragadós száj- és körömfájás az ország területén ismét terjedni kezd. Erre való tekintettel a földmivelésügyi minister most körrendeletet intézett Kassa törvényhatóságához, melyben részletes utasításokat ad a betegség eljöttésénél követendő eljárásra nézve.

— **Uj kötelező szeszdenaturáló szer.** Mint a Vegyészeti Lapok jelenti, a pénzügyministerium a szesz denaturálására egy új szert szándékozik kötelezővé tenni. Az eddigi denaturáló szer faszesz, pyridinalj és fenoltalein, bizonyos arányban való keve-

rékéből áll. Az új szerben a két első alkotórészt megtartják, de a fenoltalein helyébe egy titkos összetételű vegyületet kívánnak tenni. Ezzel akarják megnehezíteni azt, hogy a denaturált szesz a kincstár megkárosításával könnyű szerrel denaturálható legyen, vagy pedig — a mi szintén gyakran megtörtént — italcélokra is felhasználtassék. Az új szer, mely az eddigénél valamivel olcsóbb lesz, előreláthatólag még ez év őszén fog kötelezőleg előírni. E végből az osztrák kormányval tárgyalások folynak, melyek a dolog lényegére nézve már meg egyezésre is vezettek.

— **Hangyaeső.** Különös hirt jelentenek Zalaegerszegről és Nagykanizsáról. Két nap óta nagy rajokban lepik el e városokat a hangyák. Esténként a villamos ivlámpák fényében csak úgy nyüzsögnek és nappal is feketélik tőlük a gyalogjáró. Megtöltik a füszerkereskedők kirakatait és nagy károkat okoznak. Némely helyeken a lakásokat is ellepték. A hangyák feketék, nagy növéstűk és azon a vidéken ismeretlenek. Ugy látszik, hogy a vihar fogta fel őket rajokban és árasztotta el velük a környéket. Zalaegerszegen tegnap valóságos hangyaeső volt. Mint valami sötét felhő, úgy csaptak le a városra fekete, sűrű tömegekben a hangyák és elborították az utcákat.

— **Nagyvárosok halandósága.** Egy berlini statisztika kimutatást közöl a világ 52 legnagyobb városának születési és halálozási számarányairól. A statisztika 1906. év májusától szól. Kalkuttában 10.000 lakosra 158 születés esik, ez tehát a legkisebb arányszám az összes nagyvárosok között. Azután Lyon városa következik 180 és Páris 188 arányszámmal. Bécsnek 265, Berlinnek 249 és Londonnak 262 az arányszáma. A legnagyobb arányszáma Kairónak van 444. Európában pedig Kölnnek 359. A halálozás Bombayban a legnagyobb, ahol 10.000 lakosra 544 haláleset esik, ami természetesen is, mert a pestis állandóan tizedeli a lakosságot. Európában Madrid jár elől 269 halálesettel. A legegészségesebb városok közé tartozik Budapest, ahol 193 az arányszám, legkevésbé haláleset Stokholmban van, mert ott 10.000 lakos közül körülbelül csak 135 hal meg évente.

— **Kormányozható léghajó a francia hadseregben.** Párisból sürgönyzik: A költségvetési bizottság a Petit Parisien jelentése szerint a katonai léghajókról tárgyalva, azt fogja ajánlani a kamarának, hogy az összes javasolt hiteleket szavazza meg, hogy a keleti határ valamennyi helyőrsége kormányozható léghajóval szereltesse fel, amelyek a Patrie mintájára készüljenek, továbbá, hogy a vezérkar részére még tökéletesebb léghajókat építsenek.

— **Tözsde-áthelyezés.** Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy dohánytözsdeimet az Andrásypalotából a Schalkház-szálloda épületébe helyeztem át. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve maradtam tisztelettel özv. Berka Józsefné.

Hirdetések.

Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottsága.

1504. sz.
K. B. 1907.

Hirdetmény.

A forró-baktai törvényhatósági közut szabályozása folytán a fanciesali határban igénybe vett ingatlan területekre kereskedelemügyi m. kir. minister ur 1907. évi június hó 24-én 52947 I. A. sz. a. kelt rendeletével a kisajátítást elrendelte.

E célból Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottsága az 1881.

XLI. t.-c. 33. §-a értelmében Csoma József elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki és a helyszíni tárgyalás határnapjául 1907. évi augusztus hó 9. napjának d. e. 10 óráját Fancsal község határához tűzte ki.

Ennélfogva felhivatnak mindazok, kik a kisajátítás tárgyát képező és a kisajátítási terv 1—32. sorszámok alatt felsorolt ingatlanok tekintetében érdekelve vannak, hogy a kitűzött tárgyaláson személyesen, vagy megbizottjuk által annál inkább jelenjenek meg, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása fölött akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelennek meg.

A szóban lévő terv és összeírás Fancsal község házánál a tárgyalást megelőző 15 napon át közzsemlére lesz kitéve, ahol is az érdekeltek által megtekinthető.

Kelt Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottságának Kassán 1907. évi július hó 15. napján tartott üléséből.

Főispán helyett

Dr. Puky,

alispán, elnök.

Kassai Nemzetközi Mulató.

A Széchenyi-ligeti kioszkban elkerített területen, ma és a következő napokon

teljesen új és változatos műsorral

nagy varieté előadás.

Harison

Világhírű angol dal és táncszubrett.

Bib és Bob.

o Kacagató zeneexcentrikus bohócok. o

Giroflé Girofla táncoktós és paizstáncosnők.

Little Carabin hires acrobatier táncművész.

Ferenczy Kamilla női bariton.

Turcsányi Duczi énekesnő.

Nádai Jolán chansonette.

Uj kuplék! Uj táncosok!

Beregi Rózsika, Mr. Willians,
Vécsey Miklós

==== kuplé és tánckomikusok. ====

Német nevelőnőt

sürgős belépésre keres egy intelligens család. Cím a kiadóhivatalban.

15-16 ÉVES FIÚ

mint irodai kifutó állandó

alkalmazást talál

VITÉZ A. utóda könyv-

nyomda és a

„NAPLO” kiadóhivata-

lának irodájában.

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!

Magyaror-
szági vezér-
képviselő **John Rezső**

Budapest, VI. Teréz-körut 22.

Prospektus. Írásminta ingyen és bérmentve!

Kassa leghiresebb, régi

Pék üzlete

állandó vevő körrel, napi 100 korona
átlagos bevétellel, teljes üzem fel-
szereléssel, és boltberendezéssel, ked-
vező feltételek mellett azonnal átadó.

Az üzletet jelenlegi tulajdonosa,
más üzlet miatt adja át.

Tudakozódni lehet HERDICZKY

o JÁNOS háztulajdonosnál. o

KASSA, Főutca 60. szám.

Egy 10 lóerejű 5 üléses

automobil

magnet gyújtóval, kifogástalan ál-
lapotban, elköltözés miatt olcsón
eladó. Cim: a kiadóhivatalban.

Építkezésre alkalmas

szépkerthelkek

a kir. tábla és polgári iskolához kö-
zel, széltől védett, zajtalan utcán
igen jutányosan eladók.

Bővebbet HELLVIG ZS. üveg-
kereskedésében Fő-utca 46. sz. a.

Kiadó: Muranyi József.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különböző árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

cs. és kir. szab. **Triesti Általános Biztosító Társaság**
(Assicurazioni Generali)

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főigazgatója.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisor-
solt értékpapírok leszámítására, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-
számla alakjában.

Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei
árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások
készséggel adatnak.

BALLA MIHÁLY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. **Kassa, fő-utca 51. sz.** Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és
raktáramat sikerült oly versenyképesé tenni,
hogy bármely gyárral a házi távirda, távbe-
szélő, villámhárító és villanyvilágítási sze-
relésben a versenyt felveszem.

Állandó nagy raktár villanyvilágítási csillá-
rok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi
villanyozó gépekben. **Vidéki megrendelése-
ket azonnal és leggyorsabban készítek.**
Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok.
Terveket és költségvetést díjmentesen készítek.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA